

MENTOR IN DE KINDEROPVANG

Sinds twee jaar heeft ieder kind in de kinderopvang een mentor. Dit mentorschap is een verplichting vanuit de Wet IKK. Het doel: de kwaliteit en de toegankelijkheid van de kinderopvang verbeteren. Tijd om eens te kijken hoe het mentorschap wordt ingevuld en hoe het in de praktijk werkt.

TEKST **WEIJA STEFFENS** FOTO'S **ADOBESTOCK**

'Mentorschap zit 'm in hele kleine dingen, als het maar gemeend is'

Vanaf 2018 moeten alle kinderen in de kinderopvang een eigen mentor hebben. Dat betekent een nieuwe rol voor pedagogisch medewerkers. Mentor zijn is veel meer dan alleen maar een vast contactpersoon zijn voor ouders en kind. Als je het mentorschap goed vormgeeft, kun je veel bijdragen aan de ontwikkeling en de emotionele veiligheid van kinderen. Dat doe je door veel met elkaar op te trekken en interesse te tonen in het kind, zodat een goede vertrouwensband ontstaat. Kirsten Fröhlich is leidinggevende bij Kindercentrum 't Kickertje in Den Hoorn. Ze is ervan overtuigd dat een goede invulling van het mentorschap de kwaliteit van de kinderopvang ten goede komt. 'Ik ben blij met de invoering van het mentorschap, juist in deze onrustige tijd in de kinderopvang. Door personeelstekorten wordt er nu helaas vaker met invalkrachten gewerkt. Juist dan is het belangrijk dat kinderen en ouders een vast aanspreekpunt hebben in de vorm van een mentor.' Ook de coronacrisis maakt weer duidelijk hoe fijn het is dat kinderen een mentor hebben, vertelt Kirsten. 'Via de mentoren hebben we goed in beeld wie de zorgkinderen zijn. Iedere mentor houdt contact met zijn of haar mentorkinderen om te vragen hoe het gaat. De mentor stuurt bijvoorbeeld een persoonlijk kaartje. Ook wisselen mentor en mentorkind berichtjes, opdrachten, tekeningen en kusjes digitaal uit.'

EIGEN INVULLING

Het mentorschap staat hoog in het vaandel bij Kindercentrum 't Kickertje. 'Als organisatie hebben we beleid hierop gemaakt. Voor de mentoren is er een werkinstructie met handvatten en tools om het mentorschap vorm te geven. Daarnaast blijft er genoeg ruimte over voor pedagogisch medewerkers om een eigen invulling te geven aan hun mentorschap. Zo maakt iedere mentor op zijn eigen manier visueel duidelijk in het lokaal of op de groep welk kind bij welke mentor hoort. De één doet dit door mid-

del van knutselwerkjes of tekeningen van de kinderen aan de muur, de ander gebruikt een magneetbord of een fotocollage. Ook staat het mentorschap regelmatig op de agenda bij team- en groepsoverleggen. Dan wisselen we ervaringen uit, bespreken we waar we tegenaan lopen en vertellen we elkaar wat goed gaat en waar we nog in kunnen groeien. Ook bespreken we zorgen en zorgkinderen met elkaar. Zo krijgen pm's steeds meer vertrouwen in hun rol als mentor en geven ze het mentorschap steeds beter én creatiever vorm. Ik merk dat medewerkers zich de afgelopen twee jaar steeds bewuster zijn geworden van de toegevoegde waarde van het mentorschap.'

TOOLS VOOR DE MENTOR

Al ver voor de invoering van het mentorschap via de wet IKK, werden alle kinderen op 't Kickertje geobserveerd volgens een zelf ontwikkelde methode, om zo de kinderen goed in beeld te brengen. Nu heeft 't Kickertje extra tools ontwikkeld om pm's te ondersteunen in hun mentorschap. 'Ieder kind heeft een digitaal kinddossier waarin de mentor de observaties bijhoudt en andere bijzonderheden over het kind noteert. Ook de leuke dingen. Nuttig als je bijvoorbeeld met een collega de overgang van het kind naar een andere groep of de basisschool bespreekt.' Kirsten vertelt dat de kinderen bij de bso minimaal een keer per jaar zelf evalueren hoe ze het vinden gaan. Daarvoor gebruiken ze een evaluatieformulier in de vorm van de kleurplaat *Kleur jouw wereld*. 'Daarmee slaan we twee vliegen in een klap. Evalueren wordt voor jongere kinderen toegankelijker en wij hebben direct inzichtelijk waarover we in gesprek kunnen gaan met het kind. Bij *Kleur jouw wereld* kunnen kinderen met een zelfgekozen kleur aangeven wat ze ergens van

Naam: Leeftijd:

Kleur jouw wereld op de BSO 't Kickertje

Geef eerst deze vierkantjes een kleur:

☐ heel leuk 😄	☐ vervelend 😞
☐ leuk 😊	☐ heel vervelend 😡
☐ gewoon 😐	

Kijk ook op de achterkant en vul de vragen in.

vinden. Na of tijdens het kleuren kan de mentor in gesprek gaan met een kind. Wanneer een kind bijvoorbeeld de kleur blauw heeft gekozen als 'niet leuk' en hij heeft het deel van de kleurplaat waar staat 'andere kinderen' helemaal blauw gekleurd, dan kun je vragen waarom hij dat blauw heeft gemaakt. Waarom vindt hij de andere kinderen niet leuk? Wat kunnen we er aan doen om het wel leuk te maken om met andere kinderen te spelen? Veel kinderen, ook oudere, vinden het leuker en fijner om de kleurplaat in te kleuren dan een vragenformulier in te vullen. Daarnaast vinden ze het, na en/of tijdens het inkleuren, vaak leuk en makkelijker om er iets over te vertellen. Door op deze laagdrempelige manier met een kind in gesprek te gaan, kom je erachter hoe het zich voelt op de bso en bouw je gemakkelijker een band op.'

KLEINE DINGEN

Om die vertrouwensband draait het mentorschap uiteindelijk, geeft Kirsten aan. 'Kinderen moeten zich gehoord en gezien voelen door vaste mensen. Dat bevordert de veilige hechting. Daarnaast zorgt regelmatig contact met de ouders (en eventueel school en andere instanties die betrokken zijn bij het kind), dat het kind goed in >

ZÓ GEEF JE HET MENTORSCHAP VORM

- > Werk samen! Goede communicatie en overdracht over een kind tussen collega's, met ouder(s) en eventueel school en andere betrokkenen rondom het kind.
- > Zorg voor een goede match tussen mentor (pm'er) en mentorkind, bijvoorbeeld op gedeelde interesses, hobby's en/of karaktereigenschappen. Ook expertise, capaciteit en beschikbaarheid spelen een rol.
- > Agendeer het mentorschap tijdens groeps- of teamoverleggen en bespreek knelpunten, oplossingen en/of zorgkinderen met elkaar.
- > Betrek het kind, laat het meedenken en meepraten. Bijvoorbeeld in een kinderraad, evaluatie of tijdens een oudergesprek.

beeld is. Voor kinderen zelf is het belangrijk dat zij weten bij welke mentor ze horen en dat ze daar altijd terecht kunnen voor een luisterend oor, hulp of een gezellig praatje. Het mentorschap zit 'm eigenlijk in hele kleine dingen, als het maar gemeend is: een gesprekje, een verzorgingsmoment, een activiteit of een onderbouwd persoonlijk compliment, waarin je bewust aan het vertrouwen werkt.' Kirsten geeft aan dat door de vele contactmomenten met het kind en zijn omgeving je het kind sneller leest en beter begrijpt. 'Je weet wat er thuis speelt, welke interesses het kind heeft en of er dingen zijn waar het mee worstelt. Die verdieping van de relatie tussen mentor en kind is heel waardevol. Voor beide partijen. Het kind voelt zich gezien, weet dat hij ertoe doet en krijgt meer persoonlijk gerichte aandacht. En de mentor kan nog beter inspelen op de behoeftes van een kind.'

FOCUS OP KIND

Daisy de Klepper heeft als mentor dagelijks ongeveer tien kinderen onder haar hoede op bso 't Kickertje. Zij merkt ook

dat het mes aan twee kanten snijdt. 'Mijn mentorkinderen zie, spreek en observeer ik de hele middag. Ik focus me op die tien, ik verlies ze niet uit het oog. Ook ben ik de vaste contactpersoon van hun ouders. Doordat je de ouders vaker spreekt, weet je goed wat er speelt. Thuis, bij het kind, in de opvoeding. Dat alles bij elkaar zorgt ervoor dat ik de kinderen veel beter in beeld heb dan voorheen. De band die door het vele contact ontstaat, zorgt ervoor dat ik zowel het kind als de ouders makkelijker aanspreek. Over leuke dingen, maar ook als er iets speelt. Uiteindelijk zorgt het voor minder escalaties en meer rust.'

EXTRA UITDAGING

Niet alleen op de bso, maar ook op de dagopvang is mentorschap nuttig. Zeker als het gaat om veilige hechting. Daar weet Dana van den Eijk alles van. Ze runt de peuter/kleutergroep bij 't Kickertje. Dana: 'Het mentorschap geeft duidelijkheid. Voor mij, de ouders en het kind. Ik weet wat er speelt in een gezin of bij het kind. Samen met de ouders kan ik doelen

stellen, bijvoorbeeld een kind zindelijk maken. Doordat we samenwerken, boeken we binnen de kortste keren resultaat. Ook verrijkt het mentorschap mijn werk: het zorgt voor uitdaging en ik vind het leuk dat je in relatief korte tijd een band opbouwt met het kind en de ouders. Die driehoeksverhouding schept vertrouwen, ook voor het kind. Ik kan beter inhaken op het tempo, de ontwikkeling en de interesses van een peuter. Zo was ik mentor van een introvert jongetje dat graag alleen speelde. Ik zag aan hem dat hij dit prettig vond, maar ik vond het belangrijk voor zijn ontwikkeling dat hij meer interactie zou hebben met leeftijdsgenootjes. Om dit te bereiken moest ik naar momenten zoeken waarbij de kans op interactie groot was. Bijvoorbeeld door hem samen met een ander kind een opdracht te geven. Ik koos ervoor hem te koppelen aan een kind dat ongeveer dezelfde interesses had en makkelijk contact maakte. Inmiddels zijn de twee dikke vrienden! Door het mentorschap kan ik nog beter mijn professionaliteit en expertise laten zien. Dat maakt het zo leuk!' <